

Harku mets ja raba kohaliku kaitse alla

Tee ehitamine läbi Harku raba ei ole nõmmekate huvides. **Loe lk 3**

Ohtlikud jäätmed saab tasuta ära anda

Ohtlike jäätmete kogumisring Nõmmel toimub 21. juunil. **Loe lk 5**

8383

inimest jälgib Nõmme linnaosa uudiseid ja tegemisi Facebookis.

Nõmme Sõnumid

5. juuni 2020 • Nõmme Sõnumid nr 11 (599)

Järgmine number ilmub 19. juunil 2020

Kultuurisuvi Nõmmel

■ Vaatamata pikale vaikelule tuleb suvi Nõmmel sündmusterohke ja värvikirev. Toimuvad matkad, mitmesugused sportlikud ettevõtmised, laagrid ja koolitused lastele, nautida saab muusikat, teatrikunsti ja uusi näituseid. Naudime suve, hoiame meeles ja järgime 2+2-reeglit ja püsime terved! Programm täieneb ja hoiame lehelugejaid kindlasti sündmustega kursis.

Tõukeratta suvekool Pääsküla noortekeskuse ees

3. juuni, 10. juuni 17. juuni, 1. juuli, 8. juuli, 15. juuli, 22. juuli, 29. juuli, algajad kell 14, edasijõudnud 15.30.

Algajatele ja edasijõudnutele (alates 7. eluaastast) mõeldud tõukerattatreenerid MTÜ Keerdtrepp treeneri Ott Raua (alias Judopoiss) juhendamisel. Kaasa tuleb võtta oma tõukeratas, kiiver ja joogipudel. Ette registreeruda pole vaja, tõuksi suvekoolis osalemine on tasuta.

Lastehommikud Vabaduse pargis

11. juuli, 25. juuli, 8. august, 22. august, kell 11.

Lastehommikule on oodatud kõik lapsed koos vanematega, et nautida mitmekesist meelelahutusprogrammi. Suve jooksul toimuvad põnevad teatritendused ja mustkunsti-show'd. Kava täpsustub. Üritused on tasuta.

Von Glehni improteater Vabaduse pargis

2. juuli, 6. august kell 19.

Von Glehni improtrupp Ehatäht lavastab Vabaduse pargis juuli- ja augustikuus üllatuslikud etendused «Kas sa seda lugu tead?», mis sünnivad otse vaatajate silme all. Üritused on tasuta.

Üldfüüsilised treeningud Harku rabas

10. juuni, 17. juuni, 8. juuli, 15. juuli, 12. august, 19. august, kell 19.

Kaks korda kuus on kõik spordisõbrad oodatud osalema vabaõhureeningutel Harku rabas. Trenn keskendub põhilistele jõuharjutustele, mida kombineeritakse vastupidavust arendavate harjutustega. Sobib nii algajatele kui edasijõudnutele. Kogunemine Kalda tn korvpalliplatsil. Treener Kristiina Lauri (Myfitness). Osalejate arv on piiratud, registreerimine: <https://www.tallinn.ee/est/nomme/Nomme-terviseuritused-ja-projektid>. Treeningud on tasuta.

Asumimatkad Nõmmel

Ajaloolane Leho Lõhmus viib Nõmme elanikke suve jooksul tutvuma eri asumitega ning räägib nende ajaloost ja arengust.

11. juunil kell 18 – Nõmme. Keskendume Nõmme tekkele, raudteejaamale ja selle ümbrusele, räägime Nõm-

FOTO: ENDEL APSALON

Ansambel Puuluup eelmisel suvel esinemas Ravila pargis.

me keskusest ja selle arengust. Nõmme Rahu kirik. Kogunemine Nõmme jaama varikatuse all.

25. juunil kell 18 – Vana-Mustamäe. Keskendume Nikolai von Glehni ja tema järgija Johan Musta tegevusele. Mustamäe-alune, Glehni rahula ja Mustamäe basseini. Glehni park ja selle rajatised. Kogunemine Glehni lossi juures.

9. juulil kell 18 – Hiiu. Räägime Vabaduse puieest, Hiiu tänavast ja jaamast ning Nõmme generaalplaanist. Liigume mööda Hiiu tänavat ja lõpetame Hiiu kalmistul (linnapea Johannes Lindemanni kalm). Kogunemine Vabaduse puieest ja Hiiu tänavast ristil.

23. juulil kell 18 – Liiva-Valdeku. Retk läbi Liiva kalmistu (linnapea Alfred Lukini kalm). Männiku hiidrahnud ja Valdeku mälestusmärgi juurde. Kogunemine Liiva jaama juures. Retk läbitakse jalgratastega!

13. augustil kell 18 – Rahumäe. Ringkäik Rahumäe kalmistul. Kogunemine kalmistu kontori juures.

27. augustil kell 18 – Kivimäe. Räägime Nõmme sanatooriumitest ja koolivõrgu arengust. Kogunemine Nõmme gümnaasiumi värava (Raudtee 73) juures.

Osalejate arv on piiratud, registreerimine: <https://www.tallinn.ee/est/nomme/Nomme-terviseuritused-ja-projektid>. Osalemine on tasuta.

Disc golf'i koolitused algajatele Järve metsas 18. juuni, 16. juuli, 30. juuli, 4. august, 18. august.

Disc golf ehk kettagolf on tervislik, soodne ja lõbus spordimäng, mis sobib igas vanuses inimestele ega nõua erilist füüsilist vormi. Algajatele mõeldud koolitustel käsitletakse kettagolfi põhitõdesid, teooriat ja praktikat raja läbimisel. Kettad on kohapeal ole-

mas. Treener Rainer Lipand (Disclandi disc golf'i keskus). Kogunemine Viljandi maantee ja Valdeku tänava ristmiku äärde jäävas parklas. Osalejate arv on piiratud, registreerimine: <https://www.tallinn.ee/est/nomme/Nomme-terviseuritused-ja-projektid>. Osalemine on tasuta.

Pilatesetunnid Ravila pargis 14. juuni, 28. juuni, 12. juuli, 26. juuli, 9. august, 23. august, kell 11.

Pilates on kogu keha hõlmav treening, mis arendab kehatunnetust ja -kontrolli ning õpetab õiget hingamist. Kõik huvilised on oodatud pilatesetundidesse mõnuses Ravila pargi õhustikus. Vihmase ilmaga toimuvad tunnid Valdeku spordihoones (kogunetakse Ravila pargis). Treener Polina Lobo (stuudio Fun&Zen). Kaasa võtta võimlemismatt ja vesi. Osalejate arv on piiratud, registreerimine: <https://www.tallinn.ee/est/nomme/Nomme-terviseuritused-ja-projektid>. Treeningud on tasuta. (NS)

LÜHIDALT

Nõmme Maja on näitlejate kütkeis

Juuni- ja juulikuus tutvustab Nõmme Maja fuajees (Valdeku tn 13) oma portreeloomingut Grete Maine, energias pakatavat särasilmne Nõmme gümnaasiumi õpilane. Grete sügav huvi filmi- ja näitekunsti vastu ärgitas teda maailma oma lemmiknäitlejaid, kellest enamik on ka imetlusväärse lauluhäälega. Kunsti abil püüab varsti 17-aastaseks saav Grete jäädvustada lõuendile andekate ja ajatute Hollywoodi filmitähtede karisamat.

«Näitlejate kütkeis» on juba teine noore kunstniku näitus. Lisame, et maailmine ei ole Grete ainus hobi. 2019. aastal nii Nõmme kui ka Tallinna aasta õpilase tiitli pälvinud noor on aktiivne ja sõnasoov kirjutaja, kes juba aastaid avaldab oma lugusid internetiavarustes. Väiksest peale on ta mänginud mitut muusikainstrumenti ja arendanud oma lauluhäälet, noppinud võite lauluvõistlustel, laulnud mitme koori koosseisus laulupidudel ning olnud ka Nõmme IV laulu- ja tantsupäeva päevajuht.

Maailmiseni jõudis Grete alles neli aastat tagasi, enne oli talle südamelehedasem hoopis keraamika. Kui teile tuleb tänaval vastu pika kleidiga ja kübaraga neiu, kel suur märkmik käes, on see peaaegu kindlasti Grete!

Näitust saab Nõmme Maja vaatama tulla alates 9. juunist: E kl 8.15-18, T-N kl 8.15-17 ja R kl 8.15-16.00. (NS)

Vandaalid kirjastuste kallal

Viimase paari kuu jooksul on korduvalt vandaalitud Nõmme keskuse juures oleva kirjastuste kallal. Kirjakasti uks on lahti kangutatud ja selle peale on soditud. Seda, kas seal ka kirjad kaduma on läinud, ei osata kahjuks öelda. Omniva on teinud juhtunu kohta avalduse politseile. Kui kellelgi on infot toimunu kohta, palutakse sellest teada anda Nõmme linnaosa valitsusele e-posti aadressil nomme@tallinnlv.ee või Nõmme Sõnumite toimetusele. Loodame, et saame vandaalitsejatele koostööd teha, sest tahame ju olla kindlad, et nõmmekate kirjad jõuavad ka edaspidi turvaliselt kohale. (NS)

JUHTKIRI

Hakkame lõpetama

S el kevadel ja suve hakul on paljud asjad teisiti. Seljataga on kuid vändanud võitlus koroonaviirusega ning kindlust selle täielikus seljatamises ei ole tänase päevani. Nii võiksimegi mõelda, et elame väga erilisel ajal ja oleme kogunud midagi, mida pole tundnud meie esivanemad ega saa loodetavasti samamoodi tundma ka tulevased põlved. Siiski püüdkem võtta sellest olukorrast endaga kaasa kõik õpitu ning parim, mis võtta annab, ja keskenduda elus senisest enam hetkedele, mis võimaldavad meil hinnata olemasolevat just nüüd ja praegu.

Kahtlemata mõjutavad epideemia tagajärjel tekkinud olud ka selle aasta koolilõpetajaid. Samas peame aru saama, et piirangud on seatud meie endi huvides. Enim tuleks tunda rõõmu ikka lõpetamise üle. See on tõeline verstapost, mille üle peaksid kõik lõpetajad kõvasti uhkust tundma. Paljud noored seisavad silmitsi küsimusega, mida edasi teha: kas edasi õppida, tööle minna või teha midagi kolmandat. On noori, kellel on juba varajases nooruses välja kujunenud hobi, millega soovetakse hiljem võimaluse korral ka oma tööelu siduda.

Mõni teab juba pisikesest peale, et tahab saada politseinikuks just nagu tema isa. Ent kui leidub neid, kel puudub veel kindel nägemus oma tulevikuvalikutest, on ka see täiesti normaalne. Meil ei ole elus kiiret valede valikute tegemise. Samas tasub meeles pidada, et iga elus tehtud valik on millegi jaoks oluline.

Järgnev eluetapp tuleb igal juhul väga põnev. Ja kui see ei lähe niimoodi nagu esialgu plaanitud, siis ei tasu heita meelt, sest elu ei järgigi tavaliselt plaane, mis inimene endale seab. Palju olulisem on tegelikult see, kuidas uute väljakutsetega toime tulla.

Kutsun nõmmekeid üles tähistama oma laste koolilõpetamist perekondliku koosviibimisega koduhoovis, kohalikus Nõmme kohvikus või pargialal, et panna punkt sellele eluetapile ning saata läbielatu ja kogetu üheskoos rõõmsalt ära kõigi nendega, kes lõpetajaga koos pingutasid ja kaasa aitasid. Tundkem perega rõõmu sellest kordumatust hetkest elus.

Filosoof Herakleitos on öelnud, et kes hindab tarkust, peab läbi käima palju teid. Soovin kõigile lõpetajatele ilusat suve ning edu ja julgust uute ja põnevate tarkuseteede valikul! Ja ära Nõmme unusta!

GRETE ŠILLIS
Nõmme linnaosa vanem

Meil ei ole elus kiiret valede valikute tegemise. Samas tasub meeles pidada, et iga elus tehtud valik on millegi jaoks oluline.

Pealinna finantsseis oli eelmise majandusaasta lõpus väga hea

Tallinna 2019. aasta konsolideeritud majandusaasta aruande järgi oli pealinna finantsseisund möödunud aasta lõpus väga hea: linna konsolideerimisgrupi tulem oli 114 miljonit eurot, bilansimaht 1,75 miljardit ja netovara 1,36 miljardit eurot.

Linnapea Mihhail Kõlvarti sõnul on Tallinna linna viimaste aastate majandusaasta tulemused ja linna finantsseis positiivsed, mida kinnitab nii audiitori poolt märkusteta auditeeritud aruanne kui ka linnale antud kõrge krediitireiting. «Võrreldes 2018. aastaga kasvasid linna tegevustulud 70 miljonit eurot, samas kui tegevuskulud kasvasid ainult 26 miljonit eurot. See tähendab, et linna finantspoliitika on olnud läbivalt pigem konservatiivne ja saame üksnes tõdeda, et see on enast õigustanud,» selgitas Kõlvart. «Täna peame aga nentima, et meie olukord on hoopis teine ja lõplik koroonaviirusest tingitud mõju majandusele ja seeläbi ka linnale ei ole meile veel teada. Septembris tekib ehk selgem arusaam, milline on majandusseis ja

selle mõju meie finantsprognosidele. Kuid juba praegu tuleb meil valmis olla ka negatiivseteks stsenaariumideks, optimeerida ja tõhustada linnasüsteemi ning leida võimalusi kokkuhoiuks ja kulude kärpimiseks. Samas on ka valdkondi, kus on oodata pigem senisest suuremaid kulusid, nagu näiteks sotsiaalvaldkond, ja kindlasti ei saa me loobuda investeeeringutest.»

Samas rõhutas linnapea, et tänu linna kriisieelsele tugevale finantspositsioonile ja tõhusale finantshalduse korraldusele on loodud hea eeldus, et tulla toime ka majanduslanguse tingimustes.

Möödunud aastal tegi linn märkimisväärseid investeeeringuid ja seda enam kui 95 miljoni euro ulatuses. Kõige rohkem panustati teede ja tänavate remonti (46 protsenti) ja haridusse (29,4 protsenti).

Nagu 2018. aastal, nii ka möödunud aastal linn investeeeringute katteks eelarves planeeritud laenu välja ei võtnud ning linna netovõlakoorumus vähenes aasta lõpuks 16,9 protsendile.

Tallinna linna 2019. aasta tegevustulu oli 762 miljonit eurot, millest suuri-

ma osa ehk 67,2 protsenti moodustas maksutulu, saadud toetused 20,3 protsenti, tulu kaupade ja teenuste müügist ja muu tulu kokku 12,5 protsenti. Tegevustulust oli suurim kasv maksutulus ja saadud toetustes: 2018. aastaga võrreldes suurenes maksutulu 50 miljoni euro võrra ning toetusi saadi enam üheksa miljoni euro ulatuses.

Linna tegevuskulu kokku oli 662 miljonit eurot, sellest 43,7 protsenti moodustas tööjõukulu, antud toetused 17,7 protsenti ja muu tegevuskulu 32,6 protsenti. Konsolideerimisgrupis töötas 2019. aastal kokku üle 19 000 töötaja, sellest linna asutustes üle 12 000 töötaja, kellest ligi 9000 töötas linna haridusvaldkonnas.

Rahvusvaheline reitinguagentuur Fitch Ratings tõstis 2019. aastal linna krediitireitingu tasemele AA ja kinnitas selle väljawaate stabiilsena. Reitinguagentuur tõi oma analüüsis esile linna põhitegevuse jätkuvalt paranenud tulemi, kõrge likviidsuse, mööduduka otsese võlakoorumuse, mitmekeelse majanduse ja stabiilse regulatiivse keskkonna. **(Tallinna kommunikatsiooniosakond)**

Tallinnas muutus heakorraeeskiri

Tallinna linnavolikogu muutis heakorraeeskirja, mille eesmärk on koos riigi ja Tallinna vastavate õigusaktidega tagada linna puhtus ja heakord. Suur osa muudatusi on seotud keskkonnakaitsega. Võrreldes senise heakorraeeskirjaga täpsustati ka linna ametiasutuste kohustusi ja heakorranõudeid.

Lehepuhurit on lubatud näiteks kasutada vaid lehtede kokkukogumiseks. Puhuriga tänavate puhastamine on keelatud, kuna see ei eemalda tolmu linnaruumist, vaid pärast õhku paikumist langeb see uuesti maha. See suurendab õhusaastet, millel on kahjulik mõju nii linnaelanike tervisele kui keskkonnale.

Erinevalt kehtinud heakorraeeskirjast, mis kohustas kinnistu omanikku

hoidma muru ja rohu 15 sentimeetri kõrguse, on nüüd kohustus tagada haljastuse korrashoid ja vältida kinnistu võsastumist. Kinnistu omaniku kohustus on hooldada avalikus kohas vaadeldavat, kinnistule rajatud haljastust niimoodi, et taimedele on tagatud vajalikud kasvutingimused. Kohustus haljastust hooldada on ka müügikoha omanikul.

Keskkonnakaitse huvides on keelatud kasutada taimekaitsevahendeid, mis ei ole kantud taimekaitsevahendite registrisse.

Uue korra järgi anti Tallinna kesklinna- ja kommunaalametile või linnaosavalitsustele õigus sõlmida kinnistuomanikuga lepinguid puhastusala (kõnnitee, mis asub teega külgnena kinnistu ja sõidutee vahel) heakorra-

tööde tegemiseks ning määrata kindlaks nende tööde maksumus.

Võrreldes kehtinud heakorraeeskirjaga ei reguleerita enam kortermajade elanike tegevust (nt pesu kuivatamist, riiete kloppimist ja rõdu kasutamist), sest korteriomanike omavahelisi suhteid reguleerib korteriomandi- ja korteriühistuseadus.

Avalikult kasutataval linnamaal paiknevate objektide korrashoiu ja hoolduse eest vastutab nende omanik, kes peab tagama ka nende ümbruse heakorra kuue meetri raadiuses. Lisaks on heakorratoid takistava mootorsõiduki omanik või vastutav kasutaja kohustatud tegema heakorratoid (sh lume ja jää koristus) mootorsõiduki ümbruses ühe meetri raadiuses. **(NS)**

LUGEJAKIRI

Trummi tänava keskplats tuleks anda kohalikele kasutada

Kodulähendane, kergesti ligipääsetav kvaliteetne avalik ruum suurendab inimestes heaolutunnet, loob kogukondlikku sidusust ja piirkonna atraktiivsust. See, milline ruum (tänavad, pargid, platsid, veekogud jne) meid ümbritseb, mõjutab meie käitumist (näiteks otsust tervisesporti teha) ja suhteid naabruskonnaga. Ruum aktiveerib meid tegutsema või siis mitte. Nõmme on väga hea koht elamiseks. Siin on rohkem rohelist ja tervislikule liikumisele kutsuvat linnaruumi kui nii mõneski teises linnaosas.

Aga rohkem võiks olla paiga vaimu ja kogukondlikku aktiivsust soosivat ruumi. Seda peaks kohalik omavalitsus igatpidi soosima, sest mitmekeelne ja aktiivne elukeskkond mõjutab ka maa ja kinnisvara hinda ning loob piirkonna mainet. Üks selline kogukonda aktiveeriva potentsiaaliga pind on Trummi tn 25 asuv maalapp. Praegu on see eraomanduses, sinna kavandati uhket uusaarendust, ent plaanid seiskusid ning ala seisab kasutuseta.

Mis oleks, kui see enam-vähem Trummi tänava keskel asuv maa muutuks elavaks «külaplatsiks»? Trummi tänav mõjub kui küla keset linna. Seal oleks koht lastele ühismängudeks ja uute sõprade leidmiseks (ei ole mingit võimalust, et Trummi tänava eri otses elavad lapsed praegu kokku puutuksid ja suhteid looksid); sportlikeks tegevusteks noortele, mõnus istumisaala näiteks eakatele, lapsevankriga liikujatele. Miks mitte ka kogukonna aed? Kindlasti looks taoline elukesk-

konda rikastav plats suuremaid võimalusi ühistegevusteks: olgu selleks ostan-müün-vahetan-laadad, väiksemad kontserdid või kõik muu säärane. Ühistegevused loovad omanikutunnet – mida pead omaks, seda sa hoiad. Aga mis kõige tähtsam, ühe «küla» inimesed puutuksid rohkem kokku, looksid suhteid ja paigavaimu.

Täna kasutatakse seda korrastamata tühermaad iseeneslikult, jalutatakse koeraga või mängitakse korvpalli. Ümberkaudsete majade lapsed mängivad jooksumänge.

See maa-ala tuleks omavalitsusel eraomanikult tagasi osta ja inimestele kasutada anda. Väärtus, mis sellest sünniks, on kasulik kõigile.

KAIRI TILGA,
Trummi tänava elanik

Nõmme Sõnumid

Väljaandja: Nõmme linnaosa valitsus
Toimetajad: Anu Põrk
telefon: 645 7333
e-post: anu.pork@tallinnlv.ee
kodulehekülj: www.tallinn.ee/nommesonumid
Valdeku 13, 11621 Tallinn.
Levi: Express Post
Toimetusel on õigus kaastoid nende selguse mõttes toimetada ja lühendada. Kaastoid ei tagastata ega retsenseerita.

FOTO: JUKKO NOONI

Tee ehitamine läbi Harku raba pole nõmmekate huvides

TIIT TERIK,
Tallinna linnavolikogu
esimees, endine Nõmme
linnaosa vanem

■ **Viimastel nädalatel le-
vivad jutud, et linn on
salaja võtnud plaani raja-
da tee läbi Harku raba. Need ei
vasta tõele. Tee ehitamine läbi
Harku raba pole Tallinna, veel
vähem nõmmekate huvides.
Veelgi enam – kodanikuühendus-
te ettepanekul on Tallinna linn
algatanud Harku raba pealinna
piiresse jääva osa kohaliku kaitse
alla võtmise protsessi.**

Kunagi oli tõepoolest Laagris asuva Topi liiklussõlme kavandamisega seoses ühe variandina jutuks uue ühendustee rajamine läbi raba, kuid seda võimalust praegu ei kaaluta. Üldplaneeringus on küll teekoridorid reserveeritud, kuid lähtutakse sellest, et Harku metsa Tallinna osa võetakse kaitse alla. Üldplaneering on oluline dokument

ning selle valmimisprotsessi arvestades on ka tavapärase, et tehakse mitmesuguseid uuringuid, sealhulgas ka eri piirkondade liikuvus- ja keskkonnauuringuid. Siinkohal aga rõhutaksin, et uuringute tegemine ei tähenda automaatselt ühegi tee rajamist. Isegi kui kunagi on selline sõnastus dokumenti jäänud, siis praegu on linna seisukoht, et looduse ja linlaste elukeskkonna arvelt seda teed ei ehitata. Nõmme inimesed on juba aastaid tagasi selles suhtes ka oma seisukohta väljendanud. Kohtusin 22. mail Tallinna selle valdkonna juhtidega. Abilinnapead Kalle Klandorf ja Andrei Novikov, samuti Tallinna transpordiameti juht Andres Harjo ning keskkonna- ja kommunaaliameti juhataja Ain Valdmann kinnitasid, et seda plaani pole.

Tallinna linna seisukohast pole tee rajamine läbi Harku raba kuidagi põhjendatud. Esiteks on Harku raba oluline rekreatiivala, mille rajamise ja igapäevasesse hooldusesse panus-

tab linn suuri summasid. Teiseks käivad praegu suuremahulised teetööd Tähetorni tänaval, mis pärast valmimist peaks koos Paldiski maanteeaga rahuldama selle vajaduse, mida aastaid tagasi loodeti rahuldada läbi raba ehitatava teega.

Kodanikuühenduste ettepanekul on Tallinna linn algatanud Harku raba pealinna piiresse jääva osa kohaliku kaitse alla võtmise protsessi, kuna ministeerium ja riigi keskkonnamet ei pidanud riikliku kaitseala moodustamist põhjendatuks. Neid plaane on ju ka Nõmme Sõnumite veergudel kajastatud. Eelnõu avalik väljapanek toimus eelmise aasta aprillis ning avalik arutelu mais. Kaitse-eeskirja kohta esitasid arvamuse ka riigiasutused ning telliti lisauuringud. Pärast kaitse-eeskirja kinnitamist Tallinna keskkonna- ja kommunaaliameti poolt liigub see edasi Tallinna linnavolikogusse, kus volinikel tuleb teha otsus raba kaitse alla võtmise kohta. Volikogu päevakorda jõuab see kindlasti sügisel.

KRONOLOOGIA

- Tallinna piiresse jääva Harku metsa kohaliku kaitse alla võtmise menetlus algatati Tallinna linnavolikogu istungil 20. märtsil 2019 korraldusega nr 407-k.
- Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis avaldas Harku metsa kaitseala moodustamisele toetust Tallinna keskkonnaametile 17. aprillil 2019 saadetud kirjas.
- Eelnõu avalik väljapanek toimus 1.-30. aprillini 2019.
- Avalik arutelu oli Nõmme linnaosa valitsuses 23. mail 2019.

Vaatamata sellele, et riikliku kaitseala moodustamist ei peetud otstarbekaks, on kohalike elanike huvides, et kogu rabaala oleks kaitse all. See tõttu plaanin lähiajal kohtuda Harku vallajuhtidega ja seda teemat põhjalikumalt arutada, et ka nemad algataksid analoogse protsessi, sest Tallinna territooriumile jääb vaid väike osa Harku raba territooriumist.

Nõmmel jätkub tänavate hooldusremont

«Nõmmel jätkatakse teelõikude pindamist. Ette võetakse tööd ligemale 20 Nõmme tänaval. Tööde aeg ja tempo oleneb suuresti ilmast, sest sademetega pindamistööd kahjuks teha ei saa, selleks on vaja kuiva ilma,» ütles Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis.

Löökaukude remont pindamis- meetodil koos ettevalmistustöödega toimub Jannseni tänaval (Pärnu mnt – Raudtee tn), Kaevu tänaval (Palli tn – Haava tn), Kaitse tänaval, Kruusa täna-

FOTO: PEXELS.COM

val (Vabaduse pst – Taara tn), Kärbi tänaval (Raba tänav – Kärbi 8), Rebase tänaval, Hiiu tänaval (Pargi tänav – Pääsküla raba), Salve tänaval, Sinirebase tänaval (Piibri tn – Hõberebase tn), Vana-Mustamäe tänaval (Suusa-Hiiu-Suurtüki), Sookaskede puiesteel, Edu tänaval (Nurme tn – Metsanurga tn), Metsanurga tänaval (Lootuse pst – Edu tn), Kiige tänaval, Mustika tänaval (Viljandi mnt – Kume tn), Sireli tänaval ja Pihlaka tänaval (Männiku tee – Mahla tn).

Nõmme linnaosa valitsus palub pindamistööde ajal Nõmmel liikuvatel sõidukijuhtidel järgida ajutist liikluskorraldust ja kehtestatud kiirusepiiranguid äsja pinnatud tänavatel. Samuti tuleb olla tähelepanelik tööde piirkonnas liikuvate ehitusmasinate suhtes.

Linnaosavalitsus palub vabandust võimalike ebamugavuste pärast, mida teetööd võivad nõmmekatele tekitada. (NS)

LÜHIDALT

Tallinn avas 1. juunil avalikud rannad

Juuni alguses avati Tallinnas viis avalikku randa, kus kehtib 2+2-reegel. Tööd alustavad ka vetelpäästjad. Randadesse on paigutatud hoiatussildid, et kahe-meetrise vahe hoidmist meelde tuletada. Rannaalad on korrastatud: parandatud on vanu istepinke ja lisatud uusi, samuti on paigaldatud uusi prügikaste ja soelutakse rannas olevat liiva.

1. juunil avati Tallinnas Harku, Kaku- mäe, Stroomi, Piritla ja Pikakari rand. (NS)

Ühistransport läks üle suvisele töökorraldusele

1. juunil läks Tallinna ühistransport üle suvisele töökorraldusele, millega seoses muutusid enamiku bussiliinide ning kõigi trammi- ja trollibussiliinide sõiduplaanid.

Abilinnapea Andrei Novikovi sõnul saavad tihendatud need liinid, mis viivad rannaaladele või suvilatesse, ja graafikut muudeti neil liinidel, mis teenindavad eelkõige koolilapsi hommikul ja pärastlõunasel ajal.

Abilinnapea sõnul jätkatakse sel suvel eri linaosi läbivate bussiliinide ühendamist. «Ühendame bussiliinid 9 ja 53, millega saavutame olukorra, kus ekspressliin hakkab kulgema Lasnamäelt kuni Mustamäeni ilma ümberistumisteta. Seni on selleks olnud bussiliin nr 5, mis algab Piritla ja lõpeb Nõmmel,» sõnas Novikov.

Novikov lisas, et Tallinna soov on vähendada ümberistumisi, kuid rõhutas, et pikematel liinidel on madal nüansid, mille tõttu on raskem graafikut püsida.

Sõiduplaanidega on võimalik tutvuda Tallinna linna veebilehel www.tallinn.ee. (Tallinna kommunikatsiooniosakond)

Valdeku saun-spordihoonet avatud

«Eriolukorra ajal tehti saunas mitmesuguseid pisiparandustööd, muuhulgas remonditi põhjalikult saunakerised ja korrastati meeste saunalaava,» rääkis Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis. «Lisaks saunale avasime ka maja teisel korrusel asuvad spordisaali ja jõusaali,» lisas linnaosavanem.

Kõik Valdeku saun-spordihoonete teenindajad on varustatud enesekaitsevahenditega, fuajees eraldab klienti administraatorist kaitseklaas. Sauna ruumides teostatakse enne avamist seinte, pindade ja pinkide süvapuhas- tus ja desinfitseerimine. Erilist tähelepanu pööratakse üldkasutatavate ruumide pidevale puhastamisele. Külalastad saavad käsi desinfitseerida nii majja sisenevatele kui ka spordisaali ja jõusaali sisenemisele. Kuigi saunaruumid on suured, lubatakse praegu pesema korraga 14 inimest ehk 7 naist ja 7 meest. Sauna kasutamisel on sisse seatud ajaline piirang: üks inimene saab sauna kasutada maksimaalselt kaks tundi.

Lahtiolekuajad 1.06-22.06 on saunas E, T, N, R kell 15-22; K, L kell 11-22; P kell 14-22 ning spordi- ja jõusaalis E-R kell 9-22; L, P kell 11-22. Suvise graafiku alusel töötatakse 25.06-31.08. Siis on E-K saun-spordihoonet suletud. Saun on avatud N-P kell 15-21 ning spordi- ja jõusaal N-P kell 14-21. (NS)

LÜHIDALT

Kontrollige oma ühissõidukikaardi kehtivust!

Seoses eriolukorraga oli Harjumaa ning Tallinna-Harjumaa 30 päeva pileti- ja 30 päeva sooduspiletite kehtivus 16. märtsist 17. maini peatatud. Soovitame enne uue pileti ostu kontrollida oma olemasoleva pileti kehtivusae- ga veebilehel tallinn.pilet.ee («Pileti- te ja rahajäägi kontroll») ja valida uue- le piletile õige alguspäev. See puudu- tab ainult neid ühiskaardi omanikke, kes sõidavad Tallinna linnatranspordi- ga ja Harjumaa liinidel. Lisainfo telefo- nil 611 8000. Mupo tuleb meelde, et alates juunist tuleb ühistranspordis taas valideerida roheline kaart ja osta vaja- dusel sõidupilet. Eriolukorra ajal oli ühis- transpordis sõit kõigile - nii tallinlastele kui ka linnakülastele - tasuta. 1. juunil taastus aga tavapärase töökorraldus ja mupo piletikontroll alustas taas pileti- te kontrollimist. (NS)

Aasta kool 2020: viimane võimalus talletada distantsõppe tegevusi

Aasta kooli konkursi kutsus koole üles jäädvustama jooksva õppeaasta veel viimastel koolinädalatel distantsõpet, sest tänäval on üks konkursi fookus just digi- lahenduste kasutamine. Konkursile on oodatud osalema kõik Eesti üldharidus- ja kutseõppekoolid, ettevõtmise eesmärk on näidata koolitööd loovas ja lõbusas võtmes. Konkursil osalemiseks tuleb koo- liperel saata 27. septembriks aadressile aastakool@innove.ee video, mille sisust tuleb selgelt välja inspireeriv ja innovaa- tiline õpikeskkond, kus kõikvõimalikud digilahendused iga päev kasutust leia- vad. Täpsem info konkursil osalemise ja tehniliste tingimuste kohta: www.inno- ve.ee/aastakool2020. (SA Innove)

Hea teada!

Muudatused seadustes, millega korter- ühistutel ja mittetulundusühingutel tasuta kursis olla.

Korteriomandi- ja korteriühitusea- duse muutmine:

§ 722. Majandusaasta aruande esita- mine 2020. aastal. Korterühistu, kel- lel on kohustus esitada majandusaas- ta aruanne registripidajale ajavaha- mikul 2020. aasta 12. märtsist 31. augustini, peab esitama aruande hiljemalt 2020. aasta 31. oktoobril.

§ 723. Juhatuse liikme ja valitseja ame- tiaja pikendamine 2020. aastal. Kui korteriühistu juhatus liikme või valit- seja ametiaeg lõpeb ajavahemikul 2020. aasta 12. märtsist 31. augustini, loetakse tema volitused pikene- nuks kuni uue juhatus liikme või valitseja valimiseni, aga mitte kauem kui 2020. aasta 31. oktoobrini.

Mittetulundusühingute seaduse muutmine:

§ 1115. Majandusaasta aruande esi- tamine 2020. aastal. Mittetulundus- ühing, kellel on kohustus esitada majandusaasta aruanne registripidajale ajavahemikul 2020. aasta 12. märtsist 31. augustini, peab esi- tama aruande hiljemalt 2020. aasta 31. oktoobril.

§ 1116. Juhatus liikme ametiaja pikendamine 2020. aastal. Kui mit- tetulundusühingu juhatus liikme ametiaeg lõpeb ajavahemikul 2020. aasta 12. märtsist 31. augustini, loe- takse tema volitused pikeneduks kuni uue juhatus liikme valimiseni, aga mitte kauem kui 2020. aasta 31. oktoobrini. (NS)

Nõmme kultuurikeskuse ukseid paotuvad pisitasa

■ Eriolukorra ajal vaid veebis tegut- senud Nõmme kultuurikeskus avab tasapisi oma ukse. Kui mai alguses said huviringid loa koli- da veebist õue, siis nüüd said rin- gid tuua soovi korral oma tege- vuse õuest tuppa. Juba paar nä- dalat on majas lubatud huvitege- vus kuni kümne osalejaga ning 2+2-reegli järgides.

Esimesed huviringid, kes leevenenud tingimustes majas tunde said alusta- da, olid noorte naiste koor Kevad, tant- sutrupp Alhambra, tantsuklubi Ritmo ja Nõmme Pillikoor. Nõmme Pillikoo- ri juhendaja Küllike Pajula nentis, et uskumatult tore oli jälle koguneda ja musitseerida. «Eluvaim ja pillimängu- tuhin tuli kõigisse kohe mühinal ta- gasi. Oleme selle võimaluse eest väga tänulikud,» ütles Pajula.

Nõmme linnaosa vanem Grete Šil- lis ütles, et kuigi huvitegevus tasapisi juba toimub, jäävad kultuurikeskuse ukseid sügishooajani, mil kultuurikes- kus juubelit tähistab, siiski suletuks. «Nii nagu paljud teised Tallinna linna asutused jätkab ka Nõmme kultuuri- keskus võimalust mõõda kontaktiva- ba suhtlemist. Töötajad on igati kät- tesaadavad nii telefoni kui ka e-posti teel,» ütles linnaosavanem. «Kontak-

FOTO: ANU VASK

tivabalt saab nautida ka kultuurikes- kuse kunstistuudioti igakevadist näi- tust, mis sel korral on avatud kultuuri- keskuse Facebooki lehel,» lisas Šillis.

Praegu planeeritakse kultuurikes- kuse sügishooaega ja juubeliüritusi. Kevadel toimuma pidanud kontserdid

toimuvad sügisel. Näiteks iga-aastane laste laulukonkurs Kevadekuulutaja, mis sel aastal on Tallinna Tähtede la- va Nõmme eelvooruks, toimub lau- päeval, 26. septembril.

Oktoobris tähistab Nõmme kul- tuurikeskus 75 aasta juubelit ning

programm tuleb värvikirev. Juubeli puhul käib praegu mälestuste kogu- mine. Linnarahvast kutsutakse üles panema kirja mälestusi, mis on kul- tuurikeskusega seotud ja mida oleks tore ka teistega jagada. Rohkem in- fot www.nommekultuur.ee. (NS)

Laste suve aitab sisustada lugemisprogramm «Suvi raamatuga»

Tallinna keskraamatukogu kutsus esi- ti ja vene keeles lugevaid lapsi osale- ma 29. augustini kestvas lugemisprog- rammis «Suvi raamatuga».

Digikultuuriaastale kohaselt leiab lugemisprogrammi kirjanduse va- likust tavapärasest rohkem raama- tuid, mida saab laenata e-raamatuko- gudest ELLU ja OverDrive. Lisaks raa-

matukoguhoidjate soovitatud raama- tutele on lapsel sel aastal ka ise ooda- tud meelepärast kirjandust valima, näiteks kodust või sõbra raama- turiuulilt. Raamatuid saab valida näi- teks teemadel «Minu (vana)vanemate lemmikraamat», «Raamat, mida soovit- as sõber» ja «Tegevus toimub suvel». Raamatute ja teemade nimekirja ning

kõik osalemistingimused leiab Tallin- na keskraamatukogu lastelehel.

Iga läbiloetud raamatu kohta ootab raamatukoguhoidja joonistust või kir- jalikku tagasisidet. Samuti võib taga- sisidena saata foto kohast, kus raama- tut loeti. Kõik huvilised saavad luge- misprogrammi kulgu jälgida veebis. Lapsed, kes loevad programmi jooksul

läbi vähemalt kümme raamatut, saa- vad auhinna. Parimatest saadatud joo- nistustest ja fotodest tehakse näitus, mida saab vaadata Tallinna keskraa- matukogu lastelehel. Lisainfo Tallin- na keskraamatukogu lasteteeninduse peaspetsialistilt Merle Tanilsoolt tele- fonil 683 0913 ja e-posti aadressil merle.tanilsoo@tln.lib.ee. (NS)

Laste uneuuringute keskus luuakse Tallinna lastehaiglasse heade annetajate toel

KATRIN VENDE,
Tallinna Lastehaigla Toetusfondi projektijuht

Tallinna Lastehaigla Toetusfond alus- tas heategevuskampaaniat «Kingi head und», mille eesmärk on toeta- da Tallinna lastehaiglasse uneuuringu- te keskuse rajamist. Unekeskuses ha- katakse pakkuma nüüdisaegset medii- siiniabi lastele, kellel esineb unehäi- reid, ning nõustama ja toetama nen- de laste vanemaid. Toetusfond kutsus kõiki häid inimesi üles tegema anne- tust keskuse loomise toetuseks.

«Unehäireid esineb lastel juba ala- tes imikueast, need võivad olla nii me- ditsiinilised kui mitte-meditsiinilised. Kui lapsel on uneprobleem, siis tähendab see tihti, et terve perekonna uni on häiritud, sellega kaasnevad kur- natas ja pinged,» rääkis Tallinna las- tehaigla neuroloog dr Valentin Sander. «Spetsiaalselt lastele mõeldud uneuuringute keskust praegu Eestis ei ole, kuid vajadus selle järele on suur.

FOTO: PEXELS.COM

Unehäiretega tegelemine nõuab süs- teemset lähenemist, sest probleemide põhjused võivad olla väga mitme- tahulised. Suures haiglas asuva une- keskuse eelis on see, et iga juhtumi puhul on võimalik kaasata vajalikke eksperte, kes aitavad leida laste unep- robleemidele lahendusi.»

Unekeskuse rajamise projekti käigus ehitatakse lastehaiglasse helikindlad

ruumid, milles peab saama teha spet- siifilisi meditsiiniuuringuid, kuid mis samas peavad olema hubased ja muga- vad, et laps, kes nendes ruumides ma- gades öö veedab, tunneks ennast häs- ti ja turvaliselt. Ruumide loomisel tule- vad heategevuslikus korras appi Eesti Kunstiakadeemia sisearhitektuuri osa- konna magistrandid ning nende juhen- daja professor Tüüne Kristin Vaikla.

Uneuuringuteks soetatakse kesku- sele spetsiaalne polüsomnograafia sea- de koos vastava tarkvaraga, mis või- maldab tõhusalt diagnoosida raskeid, mõnikord lausa ohtlikke unehäireid, nagu näiteks narkolepsia ja obstruk- tiivne uneapnoe.

Polüsomnograafia uuringul sal- vestatakse lapse ööund vähemalt ka- heksa tunni jooksul, mitmesuguste anduritega registreeritakse ajutege- vust, hingamisrütmi ja selle häireid, lihasaktiivsust ning liigutushäireid, südametööd ja vere hapniku ning sü- sihappegaasi sisaldust, lisainfot une ajal toimuvast annab video- ja heli- salvistus.

Annetada saab toetusfondi kodule- he www.toetusfond.ee kaudu või an- netustelefonidel: 900 7705 – 5 eurot; 900 7710 – 10 eurot; 900 7715 – 25 eurot.

Unekeskuse rajamise projekti mak- sumus on ca 200 000 eurot.

Rohkem infot projekti kohta leiab siit: www.toetusfond.ee/unekeskus.

Ratastooliga loodusesse: soovitusel maastikul liikumiseks

KEIU VALGE,
Invaru abivahendikeskuse infojuht

■ **Koroonaviirus ja eriolukord on pannud inimesed hindama vabas õhus viibimist ja muutnud populaarseks looduskunneid kohad. Tänu nüüdisaegsetele abivahenditele ei pea ka liikumiskeskuste inimesed nelja seina vahele jääma. Kui aga ratastooliga pargis või tänaval liikudes üldjuhul raskusi ei teki, siis maastikule sõitma minek eeldab mõningaid ettevalmistusi.**

Invaru tegevusterapeudi Kadri Lembergi sõnul on ratastooli nagu teistegi liikumisabivahendite esmatähtsad omadused turvalisus ja funktsionaalsus – vahend peab võimaldama suuremat turvatunnet ja iseseisvust ega tohi liikumist takistada. Aktiivseid ratastoolikasutajaid on Lembergi kinnitusele tänapäeval palju ning ratastoolist on liikumiskeskuste korral palju abi aktiivse eluviisi säilitamisel. Nii näiteks on palju neid, kes ratastooli võimalusi kasutades käivad kalal, tegelevad mitmesuguste spordialadega, armastavad lihtsalt viibida looduses või on aktiivsed väliürituste külalastajad.

Manuaalset ratastooli saab maastiku jaoks kohandada

Invaru abivahenditehniku Heigo Harendi sõnul saab tänapäeval täiustada ratastooli ja lihtsustada maastikul liikumist mitmesuguste lisadega. Levinud on probleem, et ratastooli väikesed esirattad kipuvad looduses liikudes konarustesse kinni jääma. «Siin on muidugi abiks, kui kaasas on saatja, kes saab aidata ratastooli konarlikematest kohtadest üle. Samas aitab maastikul iseseisvat liikumist oluliselt lihtsustada spetsiaalne ratas FreeWheel, mis muudab manuaalse ratastooli n-ö kolmerattaliseks,» räägib tehnik ja selgitab, et lisaratas kin-

FOTO: INVARU

nitub ratastooli ette nii, et tõstab väikesed esirattad õhku.

Lisaratas muudab Harendi sõnul tavapärasest erineval pinnasel sõitmise palju kergemaks, sealhulgas ka talvistes tingimustes. Lisaratas on võimalik kinnitada paljudele ratastoolidele, mis on jäiga raamiga ja millel on üheosaline tugevdatud jalatugi.

Ka ratastooli lükkamise lihtsustamiseks on välja mõeldud elektrimootoriga rataste lisavarustus, mis võimaldab ratastooli kasutaja töukamisjõudu.

«See muudab tooli lükkamise lihtsamaks ja on hea abivahend pikka vahemaade läbimisel või kui käte ja keha jõudlus ei ole enam nii hea,» toob Harend esile.

Veel tuleks tehniku sõnul mõelda oma ratastooli rehvidele.

«Kitsaste rehvidega on maastikul raske liikuda, sest rattad vajuvad pinnasesse, ja seetõttu tuleks loodusesse minnes valida sügavama muustriga laiema rehvid, mis tagavad pehmel pinnasel parema liikumisvõime,» räägib Harend ja lisab, et otstarbekas on kasutada õues ja toas liikumiseks eraldi rattaid.

Soovitud loodusesse minekuks

Enne loodusesse minekut tuleks objektiivselt hinnata enda ja oma ratastooli võimekust. «Tuleb läbi mõelda, kas ratastooliga saadakse hakkama seal, kuhu plaanitakse minna. Külastades paiku, kus varem pole käinud, on vähemalt esimest korda hea minna koos kaaslasega, et vajadusel oleks abi käepärast võtta,» räägib Kadri Lemberg. Ta lisab, et kindlasti peaks kaasas olema laetud akuga telefon, et vajadusel abi kutsuda.

Elektriratastooliga loodusesse minnes peaks kindlasti meeles pidama, et akud tuleb täis laadida. Samuti tuleks teada ratastooli tehnilisi andmeid, sest tooli põhja kõrgus võib seada maastikul liikumisele omad piirangud. Ei elektrilise ega ka manuaalse ratastooliga tohiks abivahendiekspertide sõnul ohutuse huvides järskudel kallakutel sõita. «Mõistlik on ratastooliga maastikul liikudes peale panna ka turvarihm. See kindlustab, et sõitja ei kuku konarusi ületades toolist välja,» lisab Lemberg.

Maastikul liikudes on oluline jälgida kehaasendit, et tooli lükkamisel ka-

sutatavad liigesed – alates õlast ja lõpetades randmetega – liigset koormust ei saaks. Mäest üles sõites tuleks kallutada keharaskus ettepoole ning alla sõites vastupidi, kallutada keha tahapoole. Pehmel pinnasel on iseseisvalt ratastooli väga raske tõugata, eriti liiva sees. «Rannas, kus laudtee on olemas, saab sellel väga edukalt liikuda, kuid liiva sisse ilma lisavarustusega ratastooliga ei soovita minna. Kui aga ratastoolil on laiemad rehvid ja lisaratas FreeWheel, siis saab ka liivasel pinnal hakkama,» märgib Lemberg. Neile, kes armastavad rannas käia, paneb terapeut veel südamele, et ratastooliga ei tohiks kindlasti sõita soolasesse merevette – merevesi rikub ratastooli ja paneb selle metallist osad roostetama.

Kindlasti võiks pikemale sõidule minnes panna kätte kindad, et käsi säästa. Paljud ratastooliga sõitjad kasutavad rattakindaid – oluline on, et põial ja nimetissõrm oleksid kaetud. Samuti soovivad abivahendikeskuse spetsialistid võtta kaasa keebi ootamatu vihma puhuks ning sääsetõrvahendi, et kiuslikud putukad looduse nautimist ei segaks.

Tallinn otsib ideekonkursil ühistranspordipeatuste uut disainilahendust

Tallinn ootab augusti alguseks ühistranspordipeatuste jaoks uue ja ühtse disainiga ootepaviljonide ideekavandeid. Ideekonkursi eesmärk on leida linnapilti visuaalselt sobiv terviklahendus, mis seaks esikohale kasutajate turvalisuse ja mugavuse. Konkursi auhinnafond on 10 000 eurot.

Abilinnapea Aivar Riisalu sõnul vajab pealinn mitmekümne eri disainiga ootekodade asemel ühtselt tajutavat tervikut. «Ühesugust visuaalkeelt kandvate peatuste süsteem panustab ühtlasemasse linnapilti. Ootekojad on ühistranspordi kasutamise alguspunkt ja neil on oluline roll ühistranspordi kasutamise kasuks otsustamisel,» rääkis abilinnapea Aivar Riisalu ning lisas, et ootekodade läbimõeldud disain panustab ka turvalisusesse.

Tallinnas on praegu ligi 900 mitmekümne erineva disainiga ühistranspordipeatuse ootekoda. Esitatavatel

FOTO: ILJA MATUSHIHS

võistlustöödelt oodatakse nutikaid lahendusi ning maksimaalse kasutusmugavusega arvestamist.

«Kõrgetasemelised ootekojad on hästi toimiva transpordisüsteemi la-

hutamatu osa. Peatustes peab olema tagatud kaitse tuule ja vihma eest, võimalus istuda ja terviklikult kättesaadav ühistranspordi info. Oluline aspekt on ka ligipääsetavus, just

seetõttu on konkursi nõuetes sätestatud, et ootame pimekirjaga lahendusi,» sõnas Riisalu.

Linnakujunduses on ootekoda tähtis element, mis võimaldab tugevdada linna visuaalset identiteeti, kuid samas peab see olema piisavalt tagasihoidlik, et sulanduda linna eri piirkondade ja miljööde tausta.

«Ootekoda peab vastama nii funktsionaalsetele, majanduslikele kui ka esteetilistele eesmärkidele – seda peab olema mugav kasutada, hea hooldada, ilus vaadata ja seda kõike mõistliku hinna eest,» sõnas Eva Tallo, Tallinna keskkonna- ja konnaalameti inseneriosakonna peaspetsialist. Ideekonkursile kavandite esitamise tähtaeg on 3. august 2020, hanke info on leitav riigihangete registrist.

(Tallinna kommunikatsiooniosakond)

LÜHIDALT

Lapsi oodatakse linnalaagrisse!

Nõmmel toimub sel aastal kaks noortekeskuste korraldatavat linnalaagrit. I vahetusse oodatakse lapsi 29. juunist 3. juulini, päeva alustatakse Pääsküla noortekeskusest, ja II vahetusse 6.-10. juulini, päev saab alguse Valdeku noortekeskusest. Laagrist osavõtjad külastavad põnevaid Tallinna paiku ning toimuvad ka ühistegevused noortekeskustes. Laagrisse on oodatud noored vanuses 7-13 eluaastat. Viiepäevase laagri maksumus on 75 eurot ja registreerida saab veebilehel <https://bit.ly/nommelinnalaagrid>.

Huvikool Nutigeen ootab samuti lapsi sel suvel linnalaagritesse. 15.-19. juunini toimub «Astronauti linnalaager,» mis on robotika ja elektroonika suunaga linnalaager koos mängulise improteatri tegemisega vanusele 7-13 eluaastat. 29. juunist 3. juulini toimub «Väikeste teadlaste» linnalaager, kus tehakse keemiakatsed ning samuti improteatrit. Soovituslik vanus alates 2. klassist, vanusele 8-14 a. 24.-27. augustini toimub «Maastiku ja arhitektuuri linnalaager,» kus toimub ka väljasõit Tartu observatooriumi. Viiepäevase laagri hind on 150 eurot ja neljapäevase hind 130 eurot. Laagrilised tegutsevad Nõmme kultuurikeskuses, aga kindlasti ollakse ka palju õues: mängitakse ja tehakse sporti. Täpsemat info leiab ja laagrisse saab registreerida veebilehel nutigeen.ee/robotika-linnalaager/. (NS)

Ohtlike jäätmete kogumisring

Ka sel aastal korraldab Tallinna keskkonnaamet ohtlike jäätmete kogumisringi. Kogumisringi käigus on elanikel võimalik tasuta ära anda pliikakusid, patareid ja väikeakusid, akuhappeid, õljääke ja õlifiltreid, aegunud ravimeid, liimi, värvi-, laki- ja lahustijäätmeid, aiämürke, väetiste jääke, foto- ja muud olmekeemikaale, elavhõbedajäätmeid, sh päeva-valguslampe, elektri- ja elektroonikajäätmeid. Nõmmel korraldatakse ohtlike jäätmete kogumisringi pühapäeval, 21. juunil. **Kogumisauto graafik: 10.00-10.30** Paplite pst 2a kõrval (Laagri jaam), **10.40-11.10** Kalda tn 16, **11.20-11.50** Trummi 16b (Europagari ees), **12.00-12.30** Jaama 2 (Nõmme keskuse Comarketi parklas), **12.40-13.10** Hiiu staadioni parklas (Harku 62), **13.20-13.50** Pärnu mnt 325a (Krooninigi tankla kõrval), **14.00-14.30** Ilmarise 4 (Ilmarise poe ees), **14.40-15.10** Valdeku 13 (Nõmme linnaosa valitsuse ees), **15.20-15.50** Männiku tee 100 (Rimi parklas), **16.00-16.30** Piibri 12, **16.40-17.10** Saeveski/Pedaja ristmikul ja **17.20-17.50** Pärnu mnt 240 (Tööriistamarketi parklas). Lisainfo: www.tallinn.ee/jaatmed. (NS)

Tuhmunud lipud vahetati välja

Nõmmel vahetati välja mitmed alaliselt lehvivad Nõmme sümbolikaaga lipud, mille värvid olid tuhmunud või mis olid muidu tuules räsida saanud. Uued Nõmme lipud lehvivad nüüd näiteks Hiiu staadionil, Valdeku saun-sportihoonel ja Nõmme kultuurikeskuses.

Nõmme linnaosa vanem Grete Šillis ütles, et üldiselt vahetatakse lippe vastavalt vajadusele, ligikaudu neli korda aastas. «Hiiu staadionil asuv Nõmme lipp oli tormis kannatada saanud ja lausa katki. Eesti ja Tallinna lippude vahetamine Glehni ausamba juures ja Nõmme Maja ees on ka üsna pea kavas,» rääkis linnaosavanem. «Ka linnakodanikud võiksid oma majadele heisatavate lippude seisukorda aeg-ajalt hinnata, et vajadusel neid uuendada. Nõmmekad on oodatud lipupäevadel oma majale kindlasti uhkusega ka Nõmme lipu heiskama,» lisas Šillis. (NS)

SÕNARÄGASTIK

Leia vähemalt 15 suvega seotud sõna!
Sõnad võivad olla ka alt üles, paremalt vasakule ja diagonaalsi!

L	I	K	L	I	N	N	U	D	U	N	U	L	V
J	I	T	R	I	K	O	O	R	K	D	L	I	U
E	J	I	U	I	L	A	K	A	D	H	H	T	J
R	A	L	V	M	R	S	U	I	D	M	I	N	S
P	L	I	L	A	S	R	E	U	N	E	O	A	K
U	G	L	I	U	R	O	U	A	L	K	N	I	S
T	R	L	I	V	J	A	O	K	S	A	I	U	O
U	A	E	E	L	L	U	N	J	U	O	K	P	M
K	T	A	U	J	S	E	M	D	U	H	E	S	E
A	A	A	I	I	L	I	R	I	U	S	R	U	R
D	S	S	E	S	T	O	N	P	N	J	S	T	I
N	I	E	S	S	A	B	A	U	V	E	T	O	U
O	U	A	D	A	R	A	S	T	E	M	E	H	S
S	U	E	N	T	N	T	A	U	A	H	U	N	I

KUULUTUSED JA REKLAAM
AJALEHES NÕMME SÕNUMID

reklaamimoodulite hinnad ja suurused leiata
www.tallinn.ee/nommessonumid-reklaam

erakuulutuste avaldamise tingimused
www.tallinn.ee/reakuulutuste-avaldamine

KALEV
70
Õnnitleme
Kaja Seinbergi
juubeli puhul!

TIPOLIIN
KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME
- ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

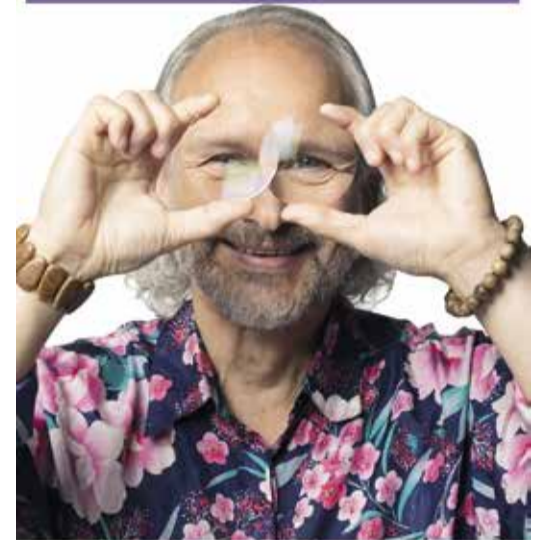
VEO- ja KOLIMISTEENUS

Teenindame 7 päeva nädalas

PERE OPTIKA

Pere Optikas
kaks
klaasi
ühe
hinnaga!

Nõmme Pere Optika,
lihtsalt HEA PRILLIPOOD
Nõmmel, Pärnu mnt 326,
Apteegi kõrval.
tel 6559544, gsm 56970606,
nomme@pereoptika.ee

Vaata lisa www.pereoptika.ee

Otsid lapse sünnipäevaks sobilikku atraktsiooni?
Meil on väga lai valik atraktsioone. Uued, puhtad, vähe kasutatud.

Vaata täpsemalt BATUUDIJUSS.COM

TALLINNA KÜTTELADU
Aastast 2002

HARJUMAAL
TASUTA TRANSPORT!
www.kytteladu.ee
Info ja tellimine
51 36 999
info@kytteladu.ee

RUF PUITBRIKETT

ALATES
130€
/ALUS

PELLET

ALATES
195€
/ALUS

ÜMAR PUITBRIKETT

ALATES
140€
/ALUS

EESTI SUURIM VALIK KÜTTEMATERJALE!
Puitbrikett • pellet • kaminapuud
kivisüsi • turbabrikett • grillisüsi

PÕHJA-EESTI
KÜTTEPUU OÜ

- Küttepuud lahtiselt
- Küttepuud konteinerites
- Kaminapuud kottides

Kohale toomine Tallinnas ja
30km Tallinna piirist tasuta.
Kõik pikkused ja puuliigid.

Tel: 5333 4347; 501 9454
www.tulepuu.ee

1KORSTEN

TELLI KUTSETUNNISTUSEGA
KORSTNAPÜHKIJA JUBA TÄNA

Juuni lõpuni soodushind,
eramaja pühkimine 50€.

Töötan seitse päeva nädalas.

Helista **56004050**
või kirjuta info@1korsten.ee

Lõikelilled, potililled, kimbud,
seaded, kingitused, pulmatööd,
matusetööd, sünnipäevad ja
muud tähtpäevad,
pulmade ja ruumide dekoreerimine.

Kõige kaunimad lilled lõpetamiseks meilt!

LILLEMAAGIA OÜ LILLEPESA
Hiiu Rimi, Pärnu mnt 386
Avatud E-R 8.00-21.00, L-P 9.00-21.00
Tel +372 502 5259 • www.lillemaagia.ee

MÜÜA LÕHUTUD KÜTTEPUUD
KOHALETOOMISEGA.

Värske sanglepp, lepp ja kask soodsalt.
Küsi hinda!

Tel 509 9598
pakhalupuu@gmail.com
www.pakhalupuu.ee

Meie pakutavad teenused:

- Ohtlikute puude raie
- Kändude freesimine
- Võsalõikus
- Trimmerdamine
- Muru niitmise

TELEFON **saamees.ee**
+372 528 6976 Hoolime Eestimaa metsadest

Lembitu Lilleaed

SUVELILLED
AMPLID
TAIMED

Kasvatamine ja müük
E-L 9-20 ja P 9-15
Kuuse 9, Laagri
Tel 5650 8860

Taviberg
EHITUS

- ☑ Eramu ehitus ja remont
- ☑ Siseviimistlustööd
- ☑ Fassaaditööd
- ☑ Katuste ehitus
- ☑ San tehnilised tööd
- ☑ Elektritööd
- ☑ Aedade ja piirete ehitustööd
- ☑ Tänavakivide paigaldus

Info ja kontakt:

Tel. + 372 60 40000
Mob. + 372 555 30 422

WWW.TAVIBERGEHITUS.EE

OÜ CANKER - UL müüb:

- KIVISÜTT
- PELLETEID
- SÕELUTUD MULDA

Tel 600 6170, GSM 51 45 279
www.canker.ee, e-post: canker@canker.ee

KÜTTEMATERJALID

Männiku tee 106b Mob. 54 5698 58
Kask 40l - 3.50€
Lepp 40l - 3.10€
RUF puitbrikett 960kg HEA HIND - 120€
Kask konteineris 40cm toores 1.8m3 HEA HIND - 125€
Lepp konteineris 40cm toores 1.8m3 HEA HIND - 115€
Puitbrikett Kask Tume - 125€ eco-fuel.ee
Turbabrikett 840kg - 140€
Kuiv Lepp HEA HIND - 140€
Kuiv Kask HEA HIND - 160€ **MÜÜK**

OÜ Siniivik

Riiete, vaipade ja pehme
mööbli keemiline puhastus.
Transport tasuta.

Tel 5591 7562, 551 6821

Ohtlike jäätmete kogumisring Nõmme

21
JUUNI

Круг сбора опасных отходов в Нымме

ÄRA SAAB ANDA:

pliiakusid, patareidid ja väikeakusid, akuhappeid, õlijääke ja õlifiltreid, aegunud ravimeid, liimi, värvi-, laki- ja lahustijäätmeid, aiamürke, väetiste jääke, foto- ja muud olmekemikaale, elavhõbedajäätmeid, sh päeavalguslampe, elektri- ja elektroonika-jäätmeid.

МОЖНО ПЕРЕДАТЬ:

батарейки и аккумуляторы, остатки масел и прочих смазочных веществ, просроченные лекарства, садовые ядохимикаты и удобрения, фото- и другая бытовая химия, моющие и дезинфицирующие средства, топливные фильтры и использованная ветошь, содержащая опасные вещества или загрязнённая ими упаковки, содержащие ртуть отходы, лампы дневного света, отходы электроники и другого электро-оборудования, растворители и их содержащие краски, лаки, клеи.

AJAGRAAFIK JA AUTO PEATUMISKOHAID

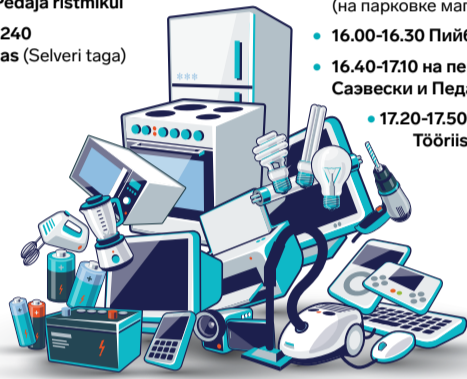
- 10.00-10.30 Papiite pst 2a kõrval (Laagri jaam)
- 10.40-11.10 Kalda 16
- 11.20-11.50 Trummi 16b (Europagari ees)
- 12.00-12.30 Jaama 2 (Nõmme keskuse Comarketi parklas)
- 12.40-13.10 Hiiu staadioni parklas (Harku 62)
- 13.20-13.50 Pärnu mnt 325a (Krooning tankla kõrval)
- 14.00-14.30 Ilmarise 4 (Ilmarise poe ees)
- 14.40-15.10 Valdeku 13 (Nõmme linnaosavalitsuse ees)
- 15.20-15.50 Männiku tee 100 (Pihlaka Rimi parklas)
- 16.00-16.30 Piibri 12
- 16.40-17.10 Saeveski/Pedaja ristmikul
- 17.20-17.50 Pärnu mnt 240 Tööriistamarketi parklas (Selveri taga)

ГРАФИК ОСТАНОВОК

- 10.00-10.30 рядом с аллея Паплите 2a (жд станция Лаagri)
- 10.40-11.10 напротив Калда 16 у пункта упаковки
- 11.20-11.50 на Трумми 16b (перед Europagar)
- 12.00-12.30 на Яама 2 (парковка центра Нымме перед Comarket)
- 12.40-13.10 парковка стадиона Hiiu (Харку 62)
- 13.20-13.50 Пярну мнт 325a (рядом с заправкой Krooning)
- 14.00-14.30 Ильмарисе 4 (перед магазином Ilmarise)
- 14.40-15.10 Валдеку 13 (перед районной управой Нымме)
- 15.20-15.50 Мяннику 100 (на парковке магазина Пихлака Рими)
- 16.00-16.30 Пийбри 12
- 16.40-17.10 на перекрёстке улиц Сазвески и Педая
- 17.20-17.50 Пярну мнт 240 на парковке Тööriistamarket

Ohtlike jäätmeid võib ka ise viia kõigisse Tallinna jäätmejaamadesse.

Опасные отходы также можно сдать на городских станциях приёма отходов.

Tallinn

Lisainformatsioon: www.tallinn.ee/jaated ja veebikaardil <http://arcg.is/0munie>

Дополнительная информация: www.tallinn.ee/othod и на карте <http://arcg.is/0z9vj>

VAATA:

HUVI TALLINN.EE

KÕIK, MIS TALLINNAS TOIMUB

Lisa ka oma huvitegevus või üritus!

huvi.tallinn.ee

Tallinn

Tallinna linn

Aiavalgustid ja tõrvikud **-20%** kliendikaardiga

Pakkumised kehtivad 28.05.-01.07.2020 või kuni kaupa jätkub. Pildid on illustreerivad.

<p>Grillsüsi Mustang 10 kg</p> <p>10.90 €</p> <p>8.49 €</p>	<p>Lamamistool max 150 kg</p> <p>35.00 €</p> <p>25.00 €</p>	<p>Meremehe- maika</p> <p>9.50 €</p> <p>7.50 €</p>
--	--	---

Külasta ka e-poodi: pood.magaziin.ee

Viljandi mnt 41b • Tähesaju tee 25 • A. H. Tammsaare tee 55

Saaremaa Nõmme turu lihapood

Saadaval kvaliteetne jahutatud liha, sinki, vorsti ja hakktooteid Saaremaa Lihatööstuselt.

AVATUD E-R 8-18, P 8-17

Helista ja telli Nõmme lihapoest telefonil +372 66 44 600 või kirjuta nommeturg@slt.ee. Kohtume Nõmmel Turu plats 8, Tallinn!

SAAREMAA

TERVE SUVI PÕNEVATES TÖÖTUBADES

NÕMME HUVIKOOLIS

- FOTORING
- KERAAMIKA
- LIIKUMINE
- MINEGRAFT
- KITARR
- KLAASIRING
- PUUTÖÖ
- KÄSITÖÖRING
- LOODUS
- MUUSIKARING
- LAULUKIRJUTAMINE
- DISAINIMINE
- TEATER
- JOONISTAMINE
- TANTS
- MEISTERDAMINE
- TEHNIKARING
- RESTAUREERIMINE

REGISTREERIMINE JA LISAINFO: nommehuvikool.ee/terve-suvi2020/ facebook.com/huvikool 5635 0001

TÖÖTOAD NII NOORTELE KUI TÄISKASVANUTELE

Kodu soodsalt soojaks!

LEPP alates 45 €/ruum

PELLET alates 190 €/alus

PUITBRIKETT alates 125 €/alus

6 000 136

52 000 93

- Pellet
- Puitbrikett
- Lahtine küttepuid
- Konteineris küttepuid
- Vörkkotis küttepuid
- Korstnapühkija

Alusel kaubad (brikett, pellet, konteiner ja vörkkott) toome kliendile ratastõstukiga koduhoovi sisse.

PUU24.ee